

Arbetarklassen, industrin och regeringen

Under de senaste dagarna har socialdemokrater och kommunister sökt bibringa arbetarklassen en ny bild av vad som förekommit vid förberedelserna för det ryska avtalet. Dels förnekar, borttolkar eller förvränger man de påtryckningar som förekommit. Dels, och detta är viktigare, antydes att regeringens metoder gentemot industrin tillämpats i arbetarklassens intresse. Man spelar på arbetarnas traditionella känsla av motsättning gentemot industriföretagen. Är icke regeringen, då den betvingar industrins motstånd, en god förkämpe för den klass som i industriföretagarna har sina naturliga motståndare? Är icke de som angriper regeringens uppträdande i själva verket industrins hantlangare och därmed också arbetarklassens fiender? Den till ytterlighet demagogiska problemställning som man sålunda söker suggerera fram måste, lika väl som de rena osanningarna, belysas och avslöjas.

Rent principiellt är det klart att ett avtal av den art som det här föreliggande erbjuder just industriföretagarna stora fördelar. Leveransorder erhålles för en lång tid framåt, och betalningen av leveranserna skötes av den svenska staten, den säkraste kund industrin kan erhålla. I sitt eget direkta intresse är industrin därför, såsom ofta omvitnats, välvilligt inställd till tanken på en av statsmedel betalad export. Att betänkligheter framträtt inom industrin och att vissa företag gjort motstånd mot de av Ryssland genom den svenska regeringen resta kraven beror på helt andra omständigheter. Man är rädd för att icke kunna fullgöra begärda åligganden. Man är rädd att förlora andra kunder genom en tillfällig omläggning av exporten som icke är motiverad av ekonomiska och handelsmässiga skäl. Man är rädd för att förmås till löften som icke kan infrias utan extraordinära åtgärder från statens sida.

Med andra ord: den dolda eller öppna spänning som föreligger mellan statsledningen och vissa delar av industrin innebär icke alls att regeringen gentemot industriföretagarna företräder de svenska arbetarnas intressen. Den beror på att regeringen i sin iver att få ett väldigt handelsavtal med Ryssland till stånd i vissa fall begärt eller befaras komma att begära mer än vad industrin kan eller med hänsyn till inriktningen av sin produktion bör prestera. Regeringen står gentemot industrin icke som representant för de svenska arbetarna — ehuru den genom valen har deras formella fullmakt — utan som representant för de yrkanden från Rysslands sida som den under förhandlingarnas gång godtagit. Det är icke högre löner för arbetarna, kortare arbetstid eller dylikt som regeringen vill framdriva, utan en på statskredit byggd export till Ryssland.

De som reagerar mot regeringsmetoderna i förhållande till industrin verkar alltså inte — såsom man vill inbilla svensk arbetarklass — i industriföretagarnas tjänst gentemot de svenska arbetarna. De anser dessa metoder farliga därför att de, mera generellt och systematiskt tillämpade, leder till ett slags halvdiktatur, kännetecknad av statens makt över individer, företag och organisationer. I dag är det fråga om industrins redan starkt beskurna handlingsfrihet, i morgon kan det bli fråga om arbetarnas strejkrätt eller den medborgerliga friheten i dess mest egenliga mening. Vad beträffar själva avtalet är kritikerna ense om både fördelarna av ett ökat handelsutbyte med Ryssland och värdet av att detta handelsutbyte i viss utsträckning fixeras genom avtal. Kritiken gäller, såsom så ofta framhåvits, avtalets enorma omfattning och skilda detaljer i dess utformning. Det bör ihågkommas att den kredit varom här är fråga i proportion till folkmängd och produktionsförmåga är ojämförligt större än det länge och hetsigt diskuterade lån som USA i somras gav England. Några självfallna små jämkningar i den svenska exporten är det sannerligen inte fråga om, såsom regeringens talesmän med ett förbluffande förakt för sin publik vill hävda.

Alltså: inga som helst fördelar för arbetarna i förhållande till industriföretagarna eftersträvas eller uppnås

genom regeringens avtalspolitik. Det är icke företagarnas pengar, utan svenska folkets pengar som används till krediterna; en stor svensk folkgrupp får producera varor, icke för Sverige, utan på kredit för Ryssland. Detta innebär, enligt vad den socialdemokratiska pressen tidigare gång efter annan framhåvt, att det svenska folket i gemen måste underkasta sig offer för avtalets fullgörande. Klarläggande är framställningen i den socialdemokratiska Aftontidningen den 12 oktober; den borde läsas av varje svensk, i första rummet av varje svensk arbetare, som är misstrogen mot de borgerliga tidningarnas redogörelser. "Vad vi orkar", är artikelns rubrik. Den ledande synpunkten är att avtalet försämrar det svenska försörjningsläget, men ändå — av icke angivna skäl — bör genomföras. "Utän kreditåtaganden och andra försträckningar skulle vi självfallet kunna hastigare åter släppa ut några hål i svångremmen. På så sätt påverkas vår egen försörjning av Rysslands-krediten som av övriga liknande åtaganden. Hur mycket är svårt att säga. Men det kan inte råda tvivel om att vi med vissa offer orkar. Det kan knappast råda tvivel om att vi kan bära denna belastning med bibehållet penningvärde och en måttlig förbättring av vår egen försörjning. Men denna förbättring går otvivelaktigt långsammare, och vi kan nödgas bibehålla vissa regleringar och restriktioner en smula längre. Är det detta pris som anses för högt?"

Så skrev för några veckor sedan en ledande socialdemokratisk tidning. Nu söker man hävda att regeringen i motsats till vissa delar av industrin och den borgerliga och syndikalistiska pressen i de diskuterade påtryckningsfallen för arbetarnas talan mot industriföretagen. En så lätt genomskådad manöver kan knappast kallas skicklig; den utmärkes uteslutande av ohämmad demagogi.

54
6 2
5 5
5 4

177